

מלב אל לב

דברים אחדים

התבוננות לאור התקופה

חבר יקר!

שלום וברכה

בעוד ימים ספורים תיגש בעז"ה להדליק את נרות החנוכה הקדושים.

כנראה הנך מכין עצמך לעבודה קדושה זו בהכנת הלב כראוי, הכנת המנורה, השמן והפתילות, עיון בספרים הק' וכדו'.

חשבתי רעיון שאפשר ללמוד מהדלקת נרות חנוכה, נראה לי שזה יכול להיות לך לתועלת.

ראשית דבר, שים לב!

אם נעמיד מנורה יקרה גדולה ונאה, שמונה קנים מהודדים יוצאים מצידה, הבזיכים מלאים בשמן זית זך, פתילות הדורות בעבודת יד מושקעות, הכל טוב ויפה, אך המנורה אינה דולקת, הפתילות עדיין כבויים, הלא תסכים אתי שהעיקר חסר, איזו תועלת במנורה יפה כשנרותיה כבויים.

קח זאת כמשל!

כשאתה עומד בתפילה, יתכן שהנך עומד מוכן, הסיידור פתוח, הגוף מתנענע, הפה אומר, אולם היכן הוא הלב? איפה האור הפנימי שיאיר את עבודת התפילה, וכי תמונת מצב זו אינו דומה בדיוק למנורה ערוכה ללא האור הדולק בראשה, לבזיכים מלאים בשמן ופתילות כבויים?

האר את הלב באש קודש, הפעל את דיבורי התפילה בכוונת הלב וברגשי קודש באהבה ויראה, הדלק את הנשמה שבקרבך באור ה'.

ידידי היקר, בנוסף לכך, יש ללמוד מעניין המנורה נקודה נוספת.

הידעת, כי על אף שהדלקת המנורה בבית המקדש היא עבודה חשובה מאוד, מכל מקום כשרה גם אם זו הדליק אותה, אך ישנה עבודה במנורה הזקוקה לכהן שיעשנה ופסולה בזר.

ומה עבודה זו? הטבת המנורה, שהיא לנקות את הבזיכים מכל אפר ופסולת, להכין ולערוך את המנורה להדלקה.

למדנו מכל זה דבר ברור! לא די בהדלקת המנורה כך כמו שהיא, קודם להדלקתה צריכים לנקות אותה מכל רבב, ורק לאחר מכן נדליק את האש ותאיר באור זך.

בעמדך בתפילה כעומד לפני המלך והנך עורך לפניו עבודה שבלב, הנך מבעיר את לבך ונשמתך ברגשי קודש כלפי הקב"ה.

אולם זכור 'להיטיב את המנורה', לבל ימצא בה שום פסולת ורבב, כמה טוב היה אילו היית יכול לשמור את המח והלב מכל פסולת ורבב של מחשבה זרה, אך זה ודאי ביכולותיך וכוחותיך להקפיד ולשמור לבל יהיה שום פסולת ורבב של שיחה זרה ופסולה בעת עבודת הקודש, יעזור ה' ויהיה לך אפרייליכן לעכטיגן חנוכה.

עלה והצלח

מאוהל בכל לב
ידיך ומוקירך

עבודה לדורות

תמונת המנורה שנצרה ע"י מכון המקדש לכבוד בית המקדש שיבנה בעז"ה. באדיבות מכון המקדש

אדם מקבל מחברו טובה כלשהי, ברצונו להודות לחברו על העזרה והטובה שעשה עמו, נתאר לעצמנו שבעת הוקרת התודה עסוק הוא באותו רגע בעניינים אחרים, הלא החבר הנותן ימאס ב'תודה' זו, עדיף היה אילו לא היה בא כלל להוקיר תודה מאשר להודות בצורה מזלזלת זו.

ימי החנוכה הק' נקבעו לימים טובים בהלל והודאה, שליחות אמירת ההלל, כשהיא בשמחת הלב, הודאה אמיתית היא רק כשהיא מעומק הלב, בלתי אפשרי שיהיה הלב פנוי ל'הלל והודאה' בצורה ראויה ונכונה, אם בו בזמן ישנה אפשרות בלבו לשוחח, ראה מאמר נפלא בהרחבת העניין במדור 'מבט אל התפילה'.

מלחמת היוונים באה בעקבות התרשלות בעבודה (ב"ח תחילת ה' חנוכה), כעת זמן נפלא לקחת מוסר ודעת, מעבודה בפועל של 'הדלקת הנרות' נכניס בלבנו השתוקקות לחזק התרשלות בעבודת ה' היא תפילה, מ'הלל והודאה' הנאמרים בשמחת הלב נחזק ונטהר את לבנו אל אבינו שבשמים לעבדו בלבב שלם באהבה וביראה ובשמחה.

מחזקו וי'אמ'ם לכבכך

האצרכת

המלך חגג את חנוכת הבית לארחון המסואר והאדיר שנבנה לאחר השקעה רבה ומאמץ רב, השמחה היתה עצומה, הרבה מעבר מה שניתן לשער ולתאר, שנים רבות גילה המלך למקורביו את השתוקקות לבית בה ידור במקם קבוע, סוף סוף לאחר שנים רבות של המתנה וציפייה התגשמה תאוות לבו ולמלך יש בית משלו.

כל ראשי מדינות המלוכה באו להשתתף בשמחת המלך, כל אחד מהם הביא מתנה להביע את רגשי לבו, את שמחתו ואהבתו למלך לרגל היום הגדול והנעלה.

אוהבו של המלך הקרוב אליו ביותר, הנבחר לשרת את המלך בארחון הנהדר, קיבל תפקידים חדשים חשובים ביותר בארחון המלוכה, כיצד ואיך לשרת את המלך ולהגיש לו את כל צרכיו, במיוחד ליום טקס ההתחלה - חנוכת הבית קיבל הוא את התפקיד הראשי בהכנת צורכי המלך.

אולם כשהתבונן וראה את המתנות היפות והנכבדות שהגישו כל ראשי המדינות לכבוד המלך, חלשה דעתו, למה ומדוע גם הוא לא הביא מתנה לשמח ולכבד את המלך, איך יתכן שנגרע חלקו מלגרום נחת רוח ושמחה זו למלך הגדול.

המלך בראותו את צער אוהבו, פייס אותו באמרו הלא לכבדני ולשמחני אתה רוצה וזו שאיפת חייך, אלמד אותך דרך במה לשמח אותי ומה לעשות כדי לגרום לי הנאה וקורת רוח מידי יום ביומו, כך תהיה קרוב אלי בכל עת.

אהרן הכהן בראותו את נדבת הנשיאים לחנוכת המשכן חלשה דעתו שלא היה לו חלק בחנוכה זו, אמר לו הקב"ה שלך גדולה משלהם שאתה מדליק ומטיב את הנרות, הרמב"ן ז"ל (תחילת פר' בהעלותך) מבאר ע"פ המדרש שנחתת הקב"ה לאהרן היתה שאפי' בזמן הזה שכל הקרבנות בטלים, מ"מ עבודה זו של הדלקת המנורה נשארה לדורות, והכוונה היא להדלקת נרות חנוכה שבכל דור ודור.

מה מאוד יתרום וישמח לבנו ותגל נפשנו בהעלותנו במחשבתנו בזכות הגדולה שנפלה בחלקנו בהדלקת נרות החנוכה שהיא דוגמת עבודת הדלקת המנורה שבמקדש, וראה הרחבה בעניין זה במדור 'מלב אל לב'.

רננו צדיקים

עבודת התפילה אצל
צדיקי הדורות זי"ע

האוהל באמשינאוו, על ציון הרה"ק ר' יעקב דוד זי"ע

תפילות הצדיקים

אמרות טהורות מעוררים לב נפשו בענייני תפילה מאת

הרה"ק רבי יעקב דוד זי"ע ובנו הרה"ק רבי מנחם זי"ע

מאמשינאוו

ליומא דהילולא - ד' כסלו - תרל"ח ליומא דהילולא - ט"ז כסלו - תרע"ח

ליקוט מתוך הספרים: אדמו"ר הזקן מאמשינאוו, נפלאות יצחק, שפתי קודש ועוד

הרה"ק ר' מנחם זי"ע

הרה"ק רבי יעקב דוד זי"ע

כח הצדיק להתפלל על האדם שיחזור למוטב

וַיָּבֹא יוֹסֵף אֶת דְּבָרָם רָעָה אֶל אֲבֵיהֶם (פר' וישב). אמר, שיוסף הצדיק התבונן במעשי אחיו וראה שאינם מתנהגים כשורה, על כן הזכירם לפני צדיק הדור שיתפלל עליהם כי יחזרו למוטב. ושמעתי שאמר 'זיבא' - שהביא פתקא.

גם כשטרוד, יתפלל, הגם שאומר התיבות ללא כוונה

וְאֶתְחַנֵּן אֶל ה' בְּעֵת הַהוּא לֵאמֹר (פר' ואתחנן). אמר, סתם 'חנינן' הוא בכוונה שמתחנן לאדוני אודות איזה ענין בקשה, וזה פירוש 'ואתחנן אל ד' - בכוונה ורצון, אבל 'בעת ההוא' - שמוטרד בדאגות או שאר יסורים המפסידים כוונת התפלה, אז 'לאמר' - לבד די על כל פנים לאמר תיבות התפלה כמו שהוא יכול לשם שמים היינו לשם פעלם, וגם כן טוב הוא ואינו יכול לפטור עצמו מתפלה ח"ו עבור הטרדה.

אנו מתפללים להשי"ת שישלם בעדנו את כוונת המצוות והיחודים

וְאֶמְרָתְךָ לִפְנֵי ה' אֱלֹהֶיךָ... עֲשִׂיתִי כְכֹל אֲשֶׁר צִוִּיתָנִי, הִשְׁקִיפָה מִמַּעַן קֶדְשְׁךָ מִן הַשָּׁמַיִם וגו' (בווידי מעשרות, פר' כי תבוא) והקשה הלא וידי זה היו אומרים כל ישראל בין גדול שבישראל בין קטן שבישראל ואיך אמר הכתוב שכל ישראל יאמרו בשוה 'עשיתי ככל אשר צויתני', איך אפשר שעשו הכל מצות השם בשוה, ועוד הלא אפילו הגדול שבישראל אינו יכול לומר ולשבח בעצמו שעשה כל אשר צוה ד' הא כתיב 'אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא', והאיך צוה לו הכתוב אשר יוציא דבר שקר מפיו חלילה, ... ואמר שהפשט הוא כי לכל מצוה יש סודות גדולים וצריך כל אדם לכון בעת שעושה המצוה ... ועל ידי מה שאומר לשם יחוד קב"ה הדיבור מעורר הכוונה בלב ומה שאינו יכול לכון הוא מתפלל להקב"ה בסוף ואומר יהי רצון מלפניך ד' שתהא חשובה מצות וכו' כאילו קימתיה בכל וכו' וכוונותיה ומתפלל ומבקש מהשי" שכביכול בעצמו יעשה היחודים כי כוונתו ליחד שמו דקב"ה רק מה שאינו יכול על זה הוא התפלה ולזה כוון הכתוב שצוה כל אחד מישראל יתודה כן בשווה ויאמר 'עשיתי כל אשר צויתני' רצה לומר שאינו יודע לכון שום כוונות ולייחד שום יחוד רק עשיתי כמו שצויתני בפשוט אבל לפי שהעיקר המצוה הוא הכוונה והיחודים על כן אני מתפלל אליך ד' השקיפה ממעון קדשך מן השמים, רצה לומר שיעשה ד' עם עמו את הברכה שהם יעשו את המעשה וכביכול ד' יעשה את היחודים ואז יהיה הברכה והמעשה כראוי ויהיה ברכות טוב.

תפילה על מחילת עוונות, כביכול לצורך הקב"ה

אִם עֲוֹנוֹת תִּשְׁמְרֵי י-ה ה' מִי יַעֲמֵד (תהלים קל) [בפסוק זה יש מליצה טובה עבור ישראל שהפשט היא כך 'אם עוונות תשמור י-ה, א"כ ה' מי יעמוד' לפניך בתפילה שהקב"ה מתאוה ומשתוקק לתפלות ישראל ובאם שלא ימחול הקב"ה עוונותם, מי יתפלל לפניו, וזה משי"כ 'למשפטין' עמדו היום' שזהו משפט שלך כי הכל עבדיך ואין מלך בלא עם, ובאם לא תרצה למחול לנו לא יהיה שום אדם בעולם שיתפלל לפניך, כי על האומות כתיב ולרשע אמר אלקים מה לך לספר חוקי וגו' ע"כ עשה ה' למען שמך הגדול כדי שיהא נחת רוח לפניך.

שנשכיל לדעת שכל מילוי בקשתנו הם מאת ה' בלבד

אחת שאלתי מאת ה' אותה אבקש (תהלים כז) הפי' הוא שתמיד יש לי שאלה ובקשה אחת מאת ה', ומפרש מהו השאלה, ואומר 'אותה אבקש' ר"ל את זה בעצמו אני מבקש מה שאמור למעלה שכל שאלותיו

ובקשותיו לא יהיה לו רק מאת ה', ושיתן לו ה' עינים שכל ולב להבין שה' הטוב הוא כל יכול ע"כ אין לו ממי לבקש שום דבר רק מה' וטוב לחסות בה' וכו', ושבתי בבית ה' זהו יהיה כל ימי חי' ר"ל שכל תשוקתו ומגמתו ותאותו לא יהיה בדבר אחר שיש בעולם רק במה שיש בבית ה' זהו יהיה עיקר חיותו בעולם הזה.

הרה"ק רבי מנחם זי"ע

הכנה ותפלה

שאלו להרה"ק רבי מנחם מאמשינאוו זי"ע יש צדיקים העושים הכנות לתפלה שש שעות ומתפללים אחרי כן שעה קלה הלא מוטב שיעשו ההכנות שעה קלה ויתפללו שש שעות החזירים רבי מנחם אם אחרי הכנות כה ארוכות יכולים להתפלל רק שעה קלה מה יתפללו אחרי הכנות קצרות?...

התעוררות הלב לתפילה מהתבוננות במצבו הנחות

וַיֵּרָא יַעֲקֹב מֵאֵד וַיֵּצֵד לוֹ וַיַּחֲזֵק אֶת הָעַם אֲשֶׁר אִתּוֹ... וְהָיָה הַמִּחְנָה הַנֶּשְׂאָר לַפְּלִיטָה, וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֲלֵקִי אֲבִי אֲבְרָהָם וְאֵלֹקִי אֲבִי יִצְחָק ה' הָאֵמֵר אֵלַי וגו' (פר' וישלח) לכאורה בתחלה היה צריך להיות התפלה 'אלקי אבי אברהם וגו' ה' האומר אלי וגו', [ואח"כ 'ויחזק את העם אשר אתו וגו''] אמר, כי [לפעמים] יש [בחינה של] 'גם כי אזעק ואשוע סתם תפלתי' (איכה ג, ח), שיעקב אבינו לא היה יכול להתפלל, וחיפש התעוררות לתפלה, ועשה פעולות [לזה] - 'ויחזק וגו', [וחישב] 'אם יבא וגו' והיה המחנה הנשאר לפליטה' - שראה והתבונן במצבו איך הוא עומד, איך הוא רע ומר מאוד שצריך לחפש עצה להציל מחנה אחת, עד שנתעורר לתפילה ואמר [אמר, און ער האט ארויס געבוכניעט - (ונזעק בקריאה עמוקה מעומק לבו)] אלקי אבי אברהם וגו' ה' האומר אלי וגו'.

יוסף הצדיק התפלל שטובתו לא תבוא מהשתדלות

וְלֹא זָכַר שֶׁר הַמִּשְׁקִים אֶת יוֹסֵף וַיִּשְׁכַּחְהוּ (סוף פר' וישב) [לכאורה] הוא כפל לשון, אם 'לא זכר' מובן ש'וישכחוהו'. כי יוסף הצדיק התיישב את עצמו תיכף כי עשה לא טוב בזה שפנה לאדם בהשתדלות, והתפלל שהשר המשקים ישכח כדי שלא יבא טובה מזה ההשתדלות. זה הפי' ולא זכר וגו', לכך לא זכר שר המשקים את יוסף, כי 'וישכחוהו' - יוסף עשה פעולות לזה והשכיח אותו. (תורה קוואל)

ברכה, שבכל עת יוצרך לבקש מהשי"ת

וַיִּתֵּן לָךְ הָאֱלֹקִים (פר' תולדות) וברשי' ויתן ויחזור ויתן. ואמר אדמו"ר [הרה"ק ר' ירמיה מאפאלע] זצלה"ה בשם אחיו אדמו"ר מוהר"מ זצלה"ה, בהקדים דברי מרן אדמו"ר הזקן מווארקא זצלה"ה אשר דבר בקדשו לבאר מה קללה נתקלל הנחש ועפר תאכל וגו', אדרבא הרי מצוי לו מזונות בכל עת ובכל מקום מבלי שום קושי, וכדאיאתא בגמרא (יומא עה, א) עולה לגג מזונותיו עמו, אלא שזהו הקללה היותר גדולה שנדחה לגמרי מעל פני ה', כמו שאומר לאדם קח לך אשר לך ולבל יהא לך שום עסק עמי (עי' תענית כה, ב), משא"כ בשאר הברואים הרי הכפירים שואגים לטרף ולבקש מא-ל אכלם (תהלים קד, כא), עכתדה"ק. וזהו בכאן היפוכא דקללת הנחש, ויתן לך האלקים, שהיו"ו מורה ויתן ויחזור ויתן, היינו שבכל פעם יוצרך לבקש מחדש מהשי"ת ובכל עת יהא לו שייכות עם השי"ת. מאמר זה הובא בשמו בשם משמואל שמות תרעו, ובעוד מקומות

התורה והברכה לידעו הרה"ק ר' שמואל שמעלקא קיל שליט"א, מנהל רוחני דתלמוד תורה חכמת שלמה חסידי ירושלים, על ליקוט ועריכת מאמרים אלו, כמ"כ מזה למערכת 'שיח חסידים-אמשינאוו' על חלקם, זכות הרבים תעמוד להם להתברך משמים בכל טוב.

מבט אל התפילה

זוויות ראייה שונות על ענייני התפילה

ימים טובים בהלל והודאה

השי"ת עם יהודי טוב שמע את קורות חייו עד כה ועד כמה חמור המצב, ולאחר שהבין כי אני באמת רוצה להשתנות פנה אלי וביקש ממני דבר קטן אבל שאבטיח לו בהבטחה גמורה כי אישש זאת.

'שמע שוקי אינני מבקש משהו מעבר לכוחותיך, מודע אני עד כמה קשה לך, אך מהיום והלאה קבל על עצמך שעל כל מה שאנשים מיטיבים אותך, אתה משיב מילה אחת 'תודה', לא יותר מזה, אך לכל אחד, לבעל מכולת, לנהג, לדוור, למנקה הרחובות, לכולם ללא יוצא מן הכלל, הנראה לך שתוכל לעשות זאת?'

'כן' - השבתי, אין לי שום קושי בזה, אבל מה עם כל ה'שטיקים והטריקים' בהם אני רגיל, ליצד בינם אחד אחרל מהם ואשוב להיות כאדם מן השורה? 'כרגע אל תתייחס אליהם' - השיב לי, 'תתמקד אך ורק בנקודה אחת, חפש ובדוק מסביבך היטב היטב למי ואיך להודות על כל פרט ופרט עד הקטן ביותר, אבל הבטח לי שאתה עושה זאת', הבטחתי לו.

התחלתי במלאכה זו בקביעות ובעקביות, דקדקתי אחרי כל פרט אמיליו על הקטנים ביותר, השתדלתי מאוד לא להחסיר שום טובה שלא הודיתי עליה, כל אימת שקבלתי איזו שהיא תועלת מכל אדם שהוא הודיתי לו, האמנתי ליהודי שנתן לי את העצה, גם ללא שהבנתי את כוונתו, הרצון האמיתי שלי להשתנות, נתן לי כוחות להתמיד בזה במלוא הכוח והרצינות.

לאחר תקופה בה ניסיתי לראות רק את הטוב מכל הסובב אותי, אט אט חשתי שינוי בקרבי, הרגשתי שאינני מסוגל להציק לזולת בו בזמן שאני חושב ומחפש איך להכיר את טובתו ולהוקיר לו תודה, בד בבד עם מיעוט ההצקות וההקנטות לסביבה, חששו פחות להתקרב אלי, יחד עם זאת גם אני יכולתי ליהנות יותר מתועלתם ומטובתם, ושוב זה נתן לי סיבה טובה להודות להם, כך סובב לי את העצה, עד שלאחר כמה חודשים השתניתי לכלי היקר עד למצב שהנך רואה כיום, זה הסיפור שלי בקצרה - סיכם שוקי.

מרגש מאוד לשמוע - הגיב אהר'לה בהתפעלות, מדהים עד כמה עצה די פשוטה וקלה הועילה כל כך, עד כדי שינוי כה גדול והביאה אותך על דרך המלך. נכון מאוד! האם אתה מוכן לשמוע רעיון נפלא שעלה לי בעקבות הסיפור שלי - שאל שוקי.

- בטח אני מעוניין, פתח פיך ויאירו דבריך.

- אנחנו הרי נמצאים בתקופת ימי החנוכה, יש ווארט חסידי ידוע על ההלכה 'פתילות ושמינים שאין מדליקין בהן בשבת מדליקין בהן בחנוכה' שזה מכוון על נשמות כאלו שאין להם הדלקה והתעוררות מקדושת השבת, אולם 'מדליקין בהן בחנוכה' - היינו שבחנוכה יש להם אפשרות להתעורר להאיר את נשמתם, מוכר לך?

- כן כן, זה כתוב ב'מאור עינים' ובעוד ספרי חסידות.

- אינני מתיימר לבוא ולפרש את דבריהם הק', אולם בעקבות מה שהיה איתי חשבתי רעיון כזה. שבת קודש זמן גבוה מאוד, עליה מעיד הקב"ה 'ביני ובין בני ישראל אות היא לעולם', זמן שכל יהודי יכול להתקרב להשי"ת, אמת ויציב, אך מה לעשות ולצערנו לא תמיד אנחנו חשים כל כך בזה, גם אלו השומרים שבת כהלכה לא כולם מרגישים טעם בקדושת השבת וד"ל, לזה באו חז"ל ואמרו על אותם 'פתילות ושמינים' החלשים האלה 'שאינן מדליקין בהן בשבת' - שאינם מתעוררים מקדושת השבת, 'מדליקין בהן בחנוכה', יכולים להתעורר בחנוכה.

מדוע?

הלא ימי החנוכה קבעו חז"ל ל'ימים טובים בהלל והודאה', אם כן, מהותם של ימים אלה לעורר אצלנו עניין 'הלל והודאה' להשי"ת, שהוא ערך חשוב ומרכזי מאוד בחייו של יהודי וכידועים דברי הרמב"ן ז"ל בסוף פר' בא. הדרגה הפשוטה ביותר בעניין ההודאה, המובנת לכל יהודי הכי פשוט שאין לו כל השגה בגבוהות, אל תכפה את טובתו של הקב"ה, תן תודה על כל מה שעושה עמך, התחל להתבונן מסביבך כמה טובות עושה עמך בכל רגע ורגע על כל פרט ופרט בכל המישורים והודה לו, אל תכפור בטובתו של מקום.

כשאדם ירגיל את עצמו להודות לקב"ה על כל צעד ושעל לפרטי פרטים, אט אט יחוש מחובר יותר אל אביו שבשמים, רגשי קודש של אהבה ויראה ימלאו יותר את לבו, כשיחיה בהרגשות אלו יחוש יותר סלידה ונסיגה מלעבור על רצון הבורא ח"ו היות וזה סתירה מוחלטת להכרת הטוב והוקרת תודה להשי"ת, וע"י כך יוכל יותר להתגבר על יצרן, נפשו תהיה יותר כמהה וצמאה לאלקיו, כך יתעורר ותדלק נפשו ונשמתו לפסגות גבוהות.

חז"ל קבעו את ימי החנוכה הק' לימים טובים בהלל והודאה, ללמד אותנו לקנות בנפשנו מידה קדושה זו לכל ימות השנה, בפרט בעת התפילה - הזמן העיקרי שאנו נותנים והודאה להשי"ת, פסוקי זמרה, ברכות, וכו', וכי, כשמניח הכל וסונה עצמו מכל ענייני העולם וכל עסק עם הזולת וכו"ש מלהשיב בעת הזאת עם בן אנוש, מתייחד עם אלקיו ברגשי קודש, יתקיים בו 'מדליקין בהם בחנוכה' תתעורר נפשו ונשמתו אל השי"ת בהתרוסמות ובתשוקה, כן יעזרנו ה'.

קראו לו שוקי המופרע, שוקי הפרא אדם, בלשון נקייה כינו אותו שוקי השובב, הצד השווה שבהם שכולם הכירו אותו כפגע רע, נודניק, אוי לו למי שקרב במחיצתו.

לא בלם אחד נעשה יהושע מידוענו לכלי משחית שכזה, אולם כבר בצעירותו בלט מאוד בניסיונות חוזרים ונשנים למשוך תשומת לב מכל הסובב, מקטנותו לא ניסה לעשות זאת בדרך נכונה ורצויה, הייתה זו דרך קשה מידי לדבריו, הוא בחר בדרך 'קלה ונוחה' לטעמו, הציק לילדים בכיתה והרבה בתעלולים שונים, הרבי"ס בחיידר לא שבעו ממנו רוב נחת בלשון המעטה, לעיתים קרובות סולק מהכיתה לביתו והבטיח להשתנות, אך כל זה הועיל ליום או יומיים בלבד והסיפור היה חוזר על עצמו, כשחבריו סאלוהו - שוקי מדוע הנך מתנהג כך, וכי אינך שם לב ששונאים אותך וכולם מדברים עליך, שוקי השיב - 'לא משנה, העיקר שידברו ממני', כך היטיב להגדיר יותר מכל, את מה שכולם הרהרו בלבו.

הנער התבגר ויחד עם זאת פגעיו ומעלליו 'עלו רמה', המצב הפך לבלתי נסבל, במיוחד הביאה תמונת מצבו לתשכול רב בקרב הסובבים אותו, היות שברוב כישוריו המנוצלים לרעה ידע תמיד להתחמק ולא להיתפס, כל מקום אליו הגיע הבינו כולם שברגעים הבאים יקרה משהו, או יעלם חפץ חשוב למאן דהו או יחוש אחד הנוכחים כאב פיזי או תעלול אחר, דבר אחד היה ברור, הופעתו במקום לא תעבור בשקט, אולם כשהיו מגיעים אליו תבטיעה או בטענה כלשהי היתמם שוקי כאילו אינו יודע במה מדובר וכל העניין לא קשור אליו כלל, ועוד היה תוקף על שכל פעם מתקיימים אותו על לא עוול בכפי, סימפטום 'הקוואק הנגזל'.

רבים וטובים המומחים בתחום ניסו פעמים אין ספור להעמידו על מקומו אך ללא הצלחה והתופעה רק החמירה, נוכחותו גרמה לסובביו תחושות דחיה וסלידה נוראים, ברוב עיקשותו בנה לעצמו מערך שונאים, כשהיו מבחינים בו מרחקם השתדלו להתרחק ממקומו, למי מתחשק להיות טרף לאיש משחית.

מהמותר להוסיף שהנהגתו 'למופת' זו לא שיחקה לטובתו כלל, בכל מקום אליו פנה להתקבל למקום עבודה, עיון קל בקורות החיים שהגיש ובדירור קצר במקומות קודמים שעבד, העלה תמונת מצב של סדרת הצקות פוגעניות בכל הנקלע בדרכו, הצעות שידורים ידו זה אחר זה, גם הבלטת מעלותיו בכישוריו הגבוהים ויכולותיו המוצלחים בתחומים שונים לא היו בכוחם להסתיר ולהעלים את הנהגתו הנחותה והשפלה בין הבריות.

הפלא הגדול בסיפורו העגום של שוקי, שכל אלה לא הרתיעו אותו ולא מנעו ממנו מלהמשיך בתעלוליו, שיגעון אחז בו ללא יכולת להשתחרר, כל ניסוי מצד מכריו שגילו דאגה אמיתית לשנות במקצת את דרכיו נהדף ונדחה בבזו, עד שכל מי שהכיר את שוקי התייאש לחלוטין בידיעה ברורה שאין מה לעשות, כל השתדלות במצבו נועדה לכישלון חרוץ.

ביום מן הימים הבחינו ששוקי נעלם מן הנוף, קשה לומר שתושבי המקום התאגדו אליו, רבים ברכו בלבם 'ברוך שפטרנו' וקיוו מאוד ששוב לא יתראה בשכונתם, סוף סוף הגיע קץ לסבלם, כעת אינם זקוקים למצוא עצה ולחשוב איך מתמודדים עם 'חית טרף' ו'פגע רע' זה.

אולם לאחר כמה חודשים, שוב נראה שוקי בשכונה, רק הבחינו בו מרחוק ואנחה עלתה 'שוב הוא הגיע, מה נעשה עכשיו, הכל חוזר על עצמו', אך עד מהרה ראו במפתיע שלא כך הם פני הדברים, שוקי השתנה מן הקצה אל הקצה ללא היכר, פרס בשלום הנפגשים אותו, טון דיבורו התעדן להפליא, הציע עזרה וסיוע לזולתו, הודה בנימוס לכל מי שהושיט לו עזרה, שוקי הישן נגזו ונעלם, במקומו הופיע אדם חדש לגמרי, אט אט החלו להתרגל למצב החדש, שוקי היה נעים מאוד לסביבתו, לאחר תקופה, כמעט ולא זכרו את העבר.

אהר'לה, אדם משכיל, מטבעו לחקור ולהתבונן בכל הסובב אותו, לעולם לא יתן לתופעה לעבור בדרכו שהוא לא יברר וידע אותה לפרטי פרטים. הסיפור של שוקי לא נותן לו מנוח, בעבר ניסה כמה פעמים להזיז אותו מעט ממעלליו ולא הצליח, פתאום הוא רואה תמונה חדשה, הוא לא יתן למקרה יוצא דופן שכזה לחמוק מתחת ידיו, הוא 'חייב' לדעת איך זה קרה והמתין לשעת הכושר לברר ולשאול את שוקי עצמו.

שוקי נענה בחפץ לב, גם הוא חיכה להזדמנות לשפוך את ליבו ולספר, אך חוסר הנעימות, הן מצד האחרים מנעו אותו מלפתוח פעמים ישנים וכואבים, אולם כשאהר'לה מתעניין בכנות מוכן הוא לספר הכל מתחילה ועד הסוף הטוב.

לא קל בכלל היה לי באותה תקופה - התחיל שוקי בסיפורו המרגש, בילדותי ניסיתי בצורה זו למשוך תשומת לב ואפשר לומר שדי 'הצלחתי' בזה, אך מאוחר יותר זה הפך אצלי להיות קטע מחש, אובססיה של רוע לב ואכזריות, על אף שזה פעל כבומרנג נגדי לא יכולתי לחדול ממעשי ומתעלוליי, כמה פעמים החלטתי - 'די! סיימתי' עם זה' אולם עד מהרה בשעת מבחן התגלה ההיפך הגמור, הכל ממשיך כרגיל, הייתי שבור מאוד ובמיוחד כשראיתי עד כמה זה מפריע ומונע ממני להתחבר בחיים.

לא אלאה אותך בכל טלטולי הדרכים שעברתי, אגש מיד לנקודה המרכזית והחשובה, ניסיתי להתייעץ עם רבים, עד לאותו יום מבורך בו נפגשתי בחסדי

התפילה לאור הפרשה

ענייני תפילה
הנלמדים מפרשת
השבוע

תפילה מחוץ לסדר התפילה

פרשת וישב - וַיֵּאָדָּא אֲדֹנָיו כִּי ה' אִתּוֹ, פִּירְשִׁי - שם שמים שגור בפיו.

שבועות ארוכות המתין ר' שמואל הערש להיכנס אל ר' יודל הגביר, ר' יודל מוכר לכולם כגביר גדול, אולם אינו שומר את ממונו לעצמו, מפורסם בפי כל לבעל חסד עצום, מחלק סכומי כסף אדירים מידי יום ביומו, עם ריבוי בקשות הצדקה קבע ר' שמואל סדר הזמנת תור מראש, כל יום בשעות הערב מפנה ר' שמואל הערש מזמנו לטיפול אישי בכל בקשות התמיכה המגיעים לפתחו, לאחר ששומע את פרטי הסיפור פותח את לבו בהרחבה ומעניק מתת יד הגונה לשביעות רצון המבקש. 'עמך ישראל צריכין פרנסה', כמות המבקשים תופחת מיום ליום, עד כי ידעו מבקשי הסיוע, כי מעת הבקשה עד שיגיע התור המיוחל יתכן ויעברו כמה שבועות.

סוף סוף הגיע זמנו של ר' שמואל הערש, בעוד רגעים ספורים יגיע תורו ויכנס אל חדרו של ר' יודל פנימה, שם יגיש את בקשתו בפרוטרוט, הוא הכין עצמו היטב וסידר במחשבתו באופן מדויק איך להציג את התמונה בצורה הברורה ביותר בזמן שנקצב לו לשוחח עם ר' יודל הגביר בעל החסד והצדקה. ר' יודל מספר את סיפורו, מטופל הוא בילדים רבים כ', לאחרונה זכה לארס שנים מילדיו ולרש אין כל, בנוסף עבר אחד מילדיו טיפול קשה ומסובך המלווה בשלמונים רבים, כל זאת גרם כי הגיעו מים עד נפש, אינו רואה איך לצאת מהבוץ העמוק - הסיבוב הכספי אליו נקלע.

בזמן שר' שמואל הערש ממתיך לתשובתו של ר' יודל, נכנס אל החדר בחור צעיר ולחש דבר מה באזני ר' יודל, ר' יודל מוציא שטר של 50 ש ונותן לבחור, ר' שמואל הערש מביט בתמיהה על המתרחש ואינו מבין, ראשית, לא זכור לו שבחור זה היה בחור ההמתנה, שנית, הסכום הפעוט שר' יודל העניק למבקש אינו מראה על דחיפות כה גדולה, וכי בשביל סכום מזערי זה, היה צריך אותו אחד להטריח את ר' יודל הגביר הגדול והעצום, מוזר ביותר...

ר' יודל מבחין בתמיהה בעיני ר' שמואל הערש ומסביר בקצרה - 'זה הבן שלי, הוא היה צריך לקנות משהו במכולת...'

שלוש פעמים ביום ערב ובוקר וצהריים אנו מתפללים את התפילות הקבועות, הלכות רבות נאמרו בהלכות תפילה, הן בהכנה הראויה קודם התפילה, הן בשעת התפילה 'כעומד לפני המלך', הן בנוסח התפילה ועוד ועוד. אולם ישנות בקשות תפילה שאינם כלולים בהלכות אלו, עבורם אין נדרש הכנה קודמת, אין בהם כל דיני תפילה, הם בקשות מאת אבינו שבשמים, כשמבקשים מאבא, אין צורך בכל סדר ההכנה, אופן הבקשה וכו'.

במדרש על הפסוק וירא אדוני כי ה' אתו, שואל המדרש איך ראה פוטיפר הרשע שהקב"ה עם יוסף הצדיק, אלא ראה פוטיפר שאין שם הקב"ה אז מפי יוסף, בכל עת שיוסף הצדיק היה משמש את פוטיפר היה מלחש ואומר רבון העולם... תנני לחן ולחסד ולרחמים בעיניך ובעיני כל רואי ובעיני פוטיפר אדוני, פוטיפר רואה את כל זאת ואינו מבין מה מלחש יוסף, חשב בדעתו שעושה כשפים, עד שיוסף הצדיק השיבו שמתפלל אל הקב"ה.

גם גויים מבינים שיש להתפלל אל הקב"ה, אולם כל הבנתם והשגתם היא אך ורק בסדר התפילה, הלא כך אמר הכתוב 'כי ביתי בית תפילה יקרא לכל העמים', אך חלק זה שהקב"ה מלבד שהוא 'מלכנו' הלא הוא 'אבינו' זה אינו בהשגת הגוי כלל, זאת לא יכול פוטיפר להבין בשום אופן.

אולם למדנו מיוסף הצדיק דרך נפלאה בתפילה, גם כשהאדם אינו עומד בסדר התפילה הקבועה אלא עוסק במלאכתו והולך בדרכו, יש לבקש מאת אבינו שבשמים על כל פרט ופרט, הגם שהדברים נראים פעוטי ערך בעינינו, אולם מאבא מבקשים הכל, לכל אלו הפרטים אין צורך להמתין עד שגיע אל סדר תפילה והלכות תפילה וכדו', בקשות אלו יאמרו מלבנו בלשון השגורה בפיו, זאת חלקנו ונחלתנו לנו בניו אהוביו של מקום לבקש כל צרכינו ומאוויינו ובקשתנו בכל עת מאת אבינו שבשמים.

גיליון זה נתרם ע"י ידידנו ומכובדנו
הרה"ח ר' יהודה רכניצר שליט"א
משגיח בשיבת גבוהה טל תורה

לע"נ חותנו הרה"ח ר' יהושע העשיל ב"ר יעקב נטע ז"ל
נלב"ע י"ז כסלו תשע"ב
ת.נ.צ.ב.ה.

צידה לדרך

בימים הללו ראוי ליתן לב לתקן כל הדברים הגורמים לשכינה שתסתלק מישאל שזה היה כונת היונים, והנה בעוה"ר בעת הגלות אפס מקום להשראת השכינה, כי חרב בית מקדשנו, והקב"ה ברחמיו השאיר לנו שארית, וכתוב ואהיה להם למקדש מעט אלו בתי כנסיות ושם השכינה שורה, ואלו המדברים בבה"כ אין לך מורד מלכו של עולם בהיכל ולפניו גדול מזה, זה מטמא אויר הקדוש דוגמת היונים שטימאו המזבח, כי זה מעמיד צלם בהיכל, כי בכל עבירה נעשית קליפה ורוח הטומאה, ובעוה"ר נתפרץ הדבר מאד.

דרושי הצ"ח - דרוש לגלגל הנוכח

י"א כסלו - יום זכאי

חמש שנים עברו מעת הוקמה מערכת 'שומרי משמרת הקודש' שמה של המערכת לא ניתן לה ביומה הראשון כמו שכל ענייניה לא היו מתוכננים ומסודרים מראש, איך לעשות, כיצד לעשות, מתי, כמה, וכדו'. מה כן עמד ביסודה של מערכת קדושה זו?

הרצון האמיתי של ציבור קדוש המתאגד יחדיו, בסיוע פעילים נמרצים ועקביים במטרה אחת ויחידה: כך אי אפשר להמשיך, מכאן ואילך נקבל על עצמנו לקדש שם שמים, כולם צעדו בעוז ותעצומות אחר הקריאה הזועקת 'מי לה' אלי', כזעקת החשמונאים בימים ההם בזמן הזה.

מאידך, היו כאלה שזלזלו והמעיתו בערכה של קריאה זו בטענות צודקות לכאורה, וכי יתכן שציבור שלם ידום בכל שעת התפילה, כך דרכה של התלהבות זמנית, יעבור הזמן והכל ידעך מעצמו, אך נחישותם ורצינותם של כח הציבור הראו את ההיפך הגמור, ראינו במוחש כמה עומדת סיעתא דשמיא רבה ועצומה לסייע ולזכות את הציבור מקדשי שם שמים.

חז"ל הק' אומרים 'מגלגלין זכות ליום זכאי', ניתן לרמז - 'זכאי' ר"ת ז'ה י"א כ'סלו, במשך כמה שנים מאותו י"א כסלו תשע"ה, צוין ז'כרון י"א כ'סלו ליום מיוחד, התקיימו בו כינוסי חיזוק והתעוררות לחזק בדק הבית - כבוד בית ה', כבוד התפילה בכלל ושמירת הדיבור בעת התפילה בפרט, רבים העידו עד כמה התחזקו והתעוררו לדבר ה' מכיוונים אלו להרבות כבוד שמים.

הגיליון החודשי 'שומרי משמרת הקודש' היוצא לאור בסייעתא דשמיא מרובה, המעורר ומחזק את הרבים, מופץ ברחבי תבל, קטעים נרחבים מתוכו הועתקו לגיליונות חיזוק שונים בנושא קדוש זה, גם הוא פועל יוצא מאותה התעוררות והתלהבות שהיתה נראית רגעית וזמנית בתחילתה.

למדנו! שאין לזלזל בשום פעולה טובה, גם הנראית כחסרת סיכוי בראשיתה או התלהבות זמנית בלבד וכדו', במיוחד כשהפעולה מתעוררת ע"י ציבור, זכות הציבור גדולה ועצומה מאוד לקבל סיעתא דשמיא רבה למען יעמדו הדברים לאורך ימים רבים, יציבים, קיימים ונאמנים לעד.

מכתבים למערכת

קוראים כותבים

לכבוד מערכת גיליון שומרי אסרת הקודש
שלנו ובה יעזר:

ראיתי את מארכת הנפלא על תפילת אמה וכדאי לפרסם את דברי הטור (א"ח ס' ר"ה) כה"ה: 'כשי"ע כאן תפלת האמה יתפלל, ואז צריך להיזהר בה, דא"ר חלבו אר רב הונא לאלול, יזהר אצק בתפלת האמה שהרי לא נצנה אליה אלא בתפלת האמה שפא"ר (א"ה מ"י) ויהי בלילות האמה ויעל אליה (הרכות ו'), והאצק אפני שתפלת השחר אנה ידוע בבוקר בקונו אמיאנו יתפלל איך קודם שיהא טרוד בעסקיו וכן על ערב בלילה אנה ידוע בבואו לביתו והוא פנוי אעסקיו, אבל על אמה שהיא באצא היוק בעוד שהיא טרוד בעסקיו צריך לעשות אותה אל לבו ולפנות אצל עסקיו ולהתפלל אותה וכן עשה כן שכרו הרבה מאד, וע"כ אנא מחאיק לכל אצק לעשות אלמאכות הקבועות סמוך לכאן האמה דתנן לא ישב אצק לפני הספר פ' להסתפר סמוך לאמה אצ שיתפלל ולא יכנס לארמא ולא לבורסקי ולא לדין ולא לכאכול וכו'.

וע"י הפרישה שזה אופא הטעם אדוע אכן אליה לא נצנה אלא בתפילת האמה! וז"ל: והאצק אפני שתפלת השחר וכו' [דברי הטור], השתא אפרש למה אליה נצנה באנחה דוקא כהו אפני שהתפלל כאן הה' יש לה סלולה אצד האנא שהיא טרוד וכו', ע"כ. כלומר הסיבה שלעדינו להתמחך בתפילת האמה איננה כי אליה נצנה וכו' זה לא הסיבה' זה רק הסיאן, אליה לא נצנה אלא בתפילת האמה כי אתה ומחברך אצק ורצין ופוסקים את תעשיית היוק להתפלל לפני ד'.

זה אצ אתרף את מה אעאלתם על פ' התוס' ודו"ק.

הרי לנו יסוד נפלא כאה שאצק אתאמא' יותר לייחד את לבנו אליה יתברך, בעאז וביאצ, בהתאצות הט"ל והנפש - הרי שבה פתח לו שער טוב אמת ד'.

אוקיר מאוד את פלדכק, מחקו ואנצו וד' הישועה

דוד שלמה אנוס
ירושלם

י"ל ע"י מערכת 'שומרי משמרת הקודש'

לחיזוק והתעוררות בענין שמירת הדיבור בשעת התפילה
פקס: 03-6180410 • דוא"ל: shmh5775@gmail.com